

บวรวรรณ ดิเรกโภค, กฤษวัฐ ปลอดดี, สุภาวรรณ วันประเสริฐ, นฤมล ใจดี, สุชาติ ลาพูน, นันนภัส กันตพัชฌยานนท์, สุทธนันท์ สุทชชนะ, วัชรี้ แก้วนอกเขา, ชนินันท์ สนธิไชย

ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 46 ระหว่างวันที่ 13-19 พฤศจิกายน 2559 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคอาหารเป็นพิษในโรงเรียนแห่งหนึ่ง 129 ราย จังหวัดเพชรบุรี พบผู้ป่วยอาหารเป็นพิษหลายรายเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการสอบสวนโรคเบื้องต้นพบว่าในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2559 เวลาประมาณ 11.30 น. มีคณะจิตอาสาจากจังหวัดเพชรบุรี นำอาหารกลางวันมาเลี้ยงนักเรียนของศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดน ตำบลป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี โดยตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลเมืองเพชรบุรีประมาณ 120 กิโลเมตร นักเรียนเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง พูดภาษาไทยได้เล็กน้อย มีประมาณ 130 คน หลังจากรับประทานอาหารมื้อกลางวันก็นำมาเลี้ยง มีอาหารเหลือบางส่วน ครูจึงให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครองที่บ้านรับประทานด้วย ต่อมาในเวลา 15.30 น. วันเดียวกัน เริ่มพบนักเรียนรายแรกป่วยและมีนักเรียนทยอยป่วยอีกเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่มีอาการอาเจียน ถ่ายเป็นน้ำ เวียนศีรษะ ปวดท้อง รวมผู้ป่วยทั้งหมด 129 ราย ซึ่งในจำนวนดังกล่าวมีทั้งนักเรียนและผู้ปกครอง ไม่มีผู้เสียชีวิต โดยกระจายเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลต่าง ๆ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 4 แห่งและโรงพยาบาลในจังหวัดเพชรบุรี 3 แห่ง เป็นผู้ป่วยที่รับไว้ในโรงพยาบาล 89 ราย ส่งต่ออาการ 7 ราย กลับบ้าน 23 ราย และส่งต่อการรักษา 10 ราย โรงพยาบาลหัวหินได้เก็บตัวอย่าง Rectal swab และอาเจียนของผู้ป่วยส่งตรวจ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ อาหารที่รับประทานในมือดังกล่าวประกอบด้วยไก่ย่าง หมูทอดกระเทียม ไข่พะโล้ น้ำส้มเกร็ดหิมะ โดนัท แชนดวีชไส้กรอก ไอศกรีมกะทิปั่น และลูกชิ้นไส้กรอกสำหรับอาหารสงฆ์ยังไม่ทราบชัดเจน

ทีมสอบสวนโรค จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และเพชรบุรี ได้สอบสวนโรคเบื้องต้นและเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ป่วยที่มาโรงพยาบาล ดำเนินการสอบสวนโรคเพิ่มเติมในชุมชน สืบหาแหล่งระบาดและเก็บตัวอย่างเพิ่มเติมเพื่อหาสาเหตุการเกิดโรคในครั้งนี้

2. โรคไข้หวัดใหญ่ 15 ราย จังหวัดเชียงใหม่ พบการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในหอพักหญิงแห่งหนึ่ง หมู่ 15 ตำบลช่วงเปา อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ป่วยทั้งหมด 15 รายทุกรายเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 14-31 ปี มีอาการไข้ ปวดศีรษะ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ไม่มีประวัติได้รับวัคซีนไข้หวัดใหญ่ เริ่มป่วยระหว่างวันที่ 12-13 พฤศจิกายน 2559 ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้ป่วยนอกทุกราย แพทย์วินิจฉัย Influenza/Common cold ได้รับการรักษาตามอาการ ผู้ป่วยได้รับการเก็บตัวอย่าง Throat swab 3 ราย พบสารพันธุกรรมของ Influenza A (not H1N1) 2 ราย และ Influenza B 1 ราย จากการสอบสวนเบื้องต้นหาประวัติเสี่ยงพบผู้ป่วยส่วนใหญ่ทำกิจกรรมและอยู่ร่วมกัน และพักภายในห้องเรียนเดียวกัน ห้องนอนเดียวกัน ใช้อุปกรณ์ภายในหอพักร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสัมผัสตัวของ เครื่องใช้ ที่ปนเปื้อนเชื้อ

ทีมสอบสวนโรคได้ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในหอพักดังกล่าว พบผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่อีก 1 ราย ได้ควบคุมโรคเบื้องต้น จัดแยกกลุ่มเด็กป่วยกับกลุ่มเด็กปกติ แนะนำทำความสะอาดบริเวณหอพัก ห้องเรียน ห้องคอมพิวเตอร์ ของใช้ที่ใช้ร่วมกันด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ แจกแผ่นพับที่ในหอพัก พร้อมกับให้คำแนะนำสำหรับผู้ดูแลหอพัก เรื่องโรคและการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ การใช้หน้ากากอนามัย เจลล้างมือ น้ำยาฆ่าเชื้อ และให้จัดสบู่วับริเวณที่ล้างมือ

การประเมินความเสี่ยง คาดว่าจะมีผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษเพิ่มขึ้น เนื่องจากพบเหตุการณ์โรคอาหารเป็นพิษที่มีผู้ป่วยจำนวนมาก มีอาการป่วยหลังจากรับประทานอาหารในงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ทำขึ้นจำนวนมากๆ หากผู้ประกอบการไม่ทำอย่างถูกสุขลักษณะ ประงไม่สุกดี ชนิดของอาหารมีโอกาสเสี่ยงง่าย หรือมีการเก็บอาหารไว้อย่างไม่เหมาะสม ทั้งอาหารไว้นานก่อนจะนำมารับประทาน อาจทำให้เชื้อก่อโรคที่ปนเปื้อนมากับอาหารเจริญเติบโต ส่งผลให้ผู้รับประทานเกิดการเจ็บป่วยได้

สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลางในต่างประเทศ ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก สรุปรายชื่อผู้ป่วยยืนยันโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลางตั้งแต่เดือนกันยายน 2555 จนถึงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2559 รวมทั้งสิ้น 1,826 ราย เสียชีวิต 649 ราย จาก 27 ประเทศ

ในระหว่างวันที่ 14-17 พฤศจิกายน 2559 ประเทศซาอุดีอาระเบียมีรายงานผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง

รายใหม่จำนวน 3 ราย เป็นชาวซาอุดีอาระเบีย อยู่ใน 3 เมือง รายแรกเป็นหญิงอายุ 58 ปี อาศัยอยู่ในเมือง Afeef รายที่สองเป็นหญิงอายุ 29 ปี อาศัยอยู่ในเมือง Hafr-Elbatin รายสุดท้ายเป็นชายอายุ 45 ปี อาศัยอยู่ในเมือง Alafraj ปัจจุบันอาการคงที่ทุกราย ประวัติเสี่ยงพบว่าผู้ป่วยทั้งหมดติดเชื้อมาก่อนโรคเป็นครั้งแรก ผู้ป่วยรายที่สุดท้ายมีประวัติสัมผัสโดยตรงกับอูฐ จากข้อมูลบนเว็บไซต์มีผู้ติดเชื้อยืนยันสะสมตั้งแต่ พ.ศ. 2555 ทั้งหมด 1,480 ราย เป็นผู้ป่วย 1,447 ราย ผู้ไม่แสดงอาการ 33 ราย ผู้เสียชีวิตรวม 616 ราย

รายงานโรค
ที่ต้องเฝ้าระวัง

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 46

Reported cases of diseases under surveillance 506, 46th week

✉ get506@yahoo.com

ศูนย์สารสนเทศทางระบาดวิทยาและพยากรณ์โรค สำนักระบาดวิทยา
Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2559 สัปดาห์ที่ 46

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 46th week 2016

Disease	2016				Case* (Current 4 week)	Mean** (2011-2015)	Cumulative	
	Week 43	Week 44	Week 45	Week 46			2016	
	Cases	Cases	Cases	Cases	Cases	Deaths		
Cholera	0	0	0	0	0	13	50	1
Influenza	4560	4472	3738	1347	14117	4220	152811	42
Meningococcal Meningitis	0	0	0	0	0	1	16	2
Measles	63	69	46	16	194	176	1494	0
Diphtheria	0	0	0	0	0	1	12	4
Pertussis	1	0	1	0	2	1	68	0
Pneumonia (Admitted)	4655	4290	3703	1634	14282	11183	218674	323
Leptospirosis	60	55	51	19	185	251	1959	30
Hand, foot and mouth disease	662	601	677	324	2264	2061	74866	3
Total D.H.F.	1223	1076	55	139	2493	4265	55872	52

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" มิใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)

